

SUSIKKO

METSÄHISTORIAN SEURAN JÄSENLEHTI 1/2015

Tervetuloa seuran vuosikokoukseen, esitelmätilaisuuteen sekä jäsen- ja tutkijatapaamiseen Tieteiden talolle Helsinkiin 26.3.2015.

Vuosikokouksen esitelmä: Metsähallituksen metsien kulttuuriperintö, Jouni Taivainen, Metsähallitus

SUSIKKO 1 / 2015

Ajankohtaista	3
- Kolmannelle vuosikymmenelle	3
- Taidetta ja 50-luvun nostalgiaa Luston näyttelykeväessä	4
- Tervetuloa vuosikokoukseen	5
- Toimintakertomus 2014	6
- Toimintasuunnitelma 2015	8
- Metsähistorian seura juhli säätytalolla	10
Retkeilyt ja seminaarit	14
- Metsä tekee hyvää! -metsähistorian tutkijaseminaari	14
- Retkeily Ahvenanmaalle syyskuussa	14
Kirjoja ja tutkimuksia	15
- Oiva uittokirja Näsijärven latvavesiltä	15
- Uudet kirjat ja artikkelit	17

Susikko

Metsähistorian Seura ry:n jäsentiedote
1/2015

ISSN-L 1799-0750

ISSN 1799-0750

<http://www.metsahistoria.fi>

Julkaisija: Metsähistorian Seura ry

Ilmestyminen: kolme kertaa vuodessa

Toimituskunta: Maija Kovanen (päätoimittaja), Jaana Laine,
Risto Hyvärinen

Taitto: Sami Karppinen

Susikossa julkaistaan metsähistoriaan liittyviä tekstejä ja kuvia. Tekstiehdotuksia voi lähettää seuran sähköpostiosoitteeseen [seura\(at\)metsahistoria.fi](mailto:seura(at)metsahistoria.fi). Tekstin kirjoittamisessa on noudatettava kirjoitusohjeita, jotka ovat seuran kotisivuilla <http://www.metsahistoria.fi/julkaisut/susikko>.

Etukannen kuva: Kuvaaja: Ilmari Karvonen, Lieksa 1962
(Pielisen museo).

Takakannen kuva: 1800-luvun kaiveruksia puun kyljessä Lieksan Piilosessa. Kuvaaja: Jouni Taivainen,
Metsähallitus.

C/o Maija Kovanen,
Suomen Metsäyhdistys,
Salomonkatu 17 A,
00100 Helsinki

<http://www.metsahistoria.fi>
[seura\(at\)metsahistoria.fi](mailto:seura(at)metsahistoria.fi)

Puheenjohtaja Tapani Tasanen
Myllypurontie 19, 63900 Myllymäki
p. 040 8304132, [tapani.tasanen\(at\)seamk.fi](mailto:tapani.tasanen(at)seamk.fi)
Varapuheenjohtaja Antti Koskimäki

Muut hallituksen jäsenet:

Risto Hyvärinen
Pirkko Kivinen
Maija Kovanen
Helkamari Knaapi
Jaana Laine
Pekka Laurila
Heikki Roiko-Jokela

Taloudenhoitaja Reija Turunen
Lusto, 58450 Punkaharju, [reija.turunen\(at\)lusto.fi](mailto:reija.turunen(at)lusto.fi)

AJANKOHTAISTA

Kolmannelle vuosikymmenelle

Esitän aluksi lämpimät kiitokset kaikille 20-vuotisjuhlaseminaariin osallistuneille! Meitä oli kaikkiaan yli 90 henkeä koolla Säätytalolla viime joulukuussa pidetyssä arvokkaassa tilaisuudessa. Kiitokset myös esitelmien pitäjille, tilaisuuden taloudellisille tukijoille sekä kaikille sen järjestelyihin osallistuneille! Saimme juhlastamme runsaasti myönteistä palautetta. Sellaista on tietysti mukava kuunnella.

Seuramme aloittaa nyt kolmannen vuosikymmenensä. Luvassa on jälleen runsaasti arkista aherrusta hallituksen jäsenille ja muille aktiiveille. Vuosikokousvalmistelut ovat parhaillaan menossa. Kokous ja jäsentilaisuus pidetään vanhassa tutussa paikassa Tieteiden talolla Helsingissä 26. maaliskuuta, perinteistä kaavaa noudattaen. Tilaisuuksien ohjelma löytyy tuonnempaa tästä lehdestä.

Suurin vuosikokoukselle esitettävä uudistus koskee seuran julkaisuja. Aiomme muuttaa Vuosiluston sähköiseksi verkkojulkaisuksi. Suunnitelmamme mukaan sen sisältönä olisivat jatkossa yksinomaan tieteelliset vertaisarvioidut artikkelit metsähistorian alalta. Tällä tavoin Vuosilustosta tulee puhdasoppisempi tieteellinen julkaisu. Muut kirjoitukset keskitetään Susikkoon, jota kehitämme nykyisestä jäsentiedotteesta myös painavampaa asiaa sisältäväksi metsähistorialliseksi lukemiseksi. Sähköisen julkaisun myötä painokulut jäävät pois ja värikuvien määrää ei tarvitse rajoittaa,

koska ne eivät enää aiheuta lisäkustannuksia. Julkaisun postitus ja varastointi jäävät myös pois. Niille jäsenille joilla ei ole sähköpostia käytössään, Vuosilusto postitetaan monistettuna Susikon tapanaan. Tästä hallituksen esityksestä siis keskustelomme ja teemme päätöksen vuosikokouksessa. Seuran talous on ollut kireähkö jo kahden viimeksi kuluneen vuoden ajan. Hallitus esittää vuosikokoukselle jäsenmaksun korotusta 25 eurosta 30 euroon. Julkaisut kuuluvat edelleen jäsenetuihin, jotka rahoitetaan jäsenmaksuilla, apurahoilla ja muilla mahdollisilla tuloilla.

Toimintasuunnitelmaan kuuluu myös syyskuun puoliväliin kaavailtu opintoretki Ahvenanmaalle ja Turunmaan saaristoon. Otamme vuosikokoukseen saakka vastaan ehdotuksia kohteista ja reitistä. Tarkoitus on liikkua ainakin toiseen suuntaan saariston yhteysaluksia käyttäen. Omaan ulkomaan retkeä ei järjestetä, mutta kannustamme jäseniä osallistumaan pohjoismaiseen metsähistoriatapaamiseen, joka järjestetään tänä vuonna Norjassa 26.-29. elokuuta teemalla ”Metsät ja ilmasto”. Järjestelyvastuussa ovat Det norske Skogselskap ja Norsk Skogmuseum.

Loput ehdotuksemme löytyvät toimintasuunnitelmasta. Toivotan kaikille työn iloa ja antoisia hetkiä yhteisen harrasteemme parissa!

Tapani Tasanen

Taidetta ja 50-luvun nostalgiaa Luston näyttelykeväässä

Suomen Metsämuseo Luston vuoden 2015 näyttelykausi tarjoaa kävijöille perusnäyttelyiden lisäksi mielenkiintoisen kattauksen uusia erikoisnäyttelyitä.

Maat, Metsät, Tehtaat –

Näyttely pitkästä 1950-luvusta
3.2.2015–10.1.2016

Muistatko vielä sotien jälkeisen jälleenrakennuksen ajan? Suomi toipui sodasta, maa vaurastui ja alkoi hitaasti uudistua. Maat, metsät, tehtaat -näyttely kertoo suomalaisen yhteiskunnan muutoksista arjen, kodin, koulunkäynnin ja työn teon näkökulmista pitkällä 1950-luvulla, ajanjaksolla 1940-luvun puolivälistä 1960-luvun alkuun.

Näyttely on toteutettu yhteistyössä Suomen Akatemian Happy Days? -tutkimushankkeen, Työväen museo Werstaan ja Suomen Maatalousmuseo Saran kanssa. Näyttelyyn liittyy myös Kirsi-Maria Hytösen ja Keijo Rantasen toimittama kirja ”Onnen aika? Valoja ja varjoja 1950-luvulla”, jota voi ostaa Luston Puodista.

Puulla on syynsä – Pohjoiset taiteilijat

8.5.2015–10.1.2016

Puulla on syynsä -näyttelyssä on esillä Antti Ylösen (s. 1957) ja Kari Södön (s. 1963) puuveistoksia. Keraamikkona taiteilijauransa aloittanutta Ylöstä puussa veistomateriaalina viehättää sen luonnonmukaisuus ja lämpö. Ylönen käyttää veistoksissaan mielellään vanhaa, jo kerran käytössä ollutta hirttä, joka on kokenut paljon asioita ja nähnyt ajan kulun. Oululaisen kuvataiteilija Kari Södön teokset koostuvat värikkäiksi maalatuista, erikokoisista ja -mallisista puisista osista. Södön palapelimaisesti yhdistellyissä veistoksissa näkyvät sekä pitkälle työstetyt muodot että lähes luonnontilaan jätetty puu.

Keksi metsässä!

8.5.2015 alkaen

Lasten innovaatioita metsästä arkipäivän puuhiin. Suomen Metsäyhdistyksen lapsille suunnatun Keksi metsässä -innovaatiokilpailun satoa.

Muita tapahtumia

Koululaisten työpajaviikot 11.–29.5.2015

Teroituspäivät 6.–7.6. ja 8.–9.8.2015

Metku–Metsäkulttuuripäivät 12.–14.6.2015

Luston vuoden mittavin tapahtuma järjestetään perinteiseen tapaan viikkoa ennen juhannusta. Tapahtumarikas metsäkulttuuriviikonloppu tarjoaa aitoja elämyksiä ja leppoisaa yhdessä oloa kaikille metsän ystäville.

Tulevana kesänä Metku–Metsäkulttuuripäiviä vietetään teemalla Metsä tekee hyvää!

Tarkemmat ohjelmat www.lusto.fi

Tapaamisiin Lustossa!

Helkamari Knaapi
museonjohtaja

LUSTO – Suomen Metsämuseo

Tervetuloa vuosikokoukseen

Metsähistorian Seura ry:n vuosikokous pidetään torstaina 26.3.2015 klo 13.00 Tieteiden talolla Helsingissä, Kirkkokatu 6, 5. krs, sali 505.

Vuosikokousasiat:

1. Kokouksen avaus
2. Kokouksen puheenjohtaja, sihteeri, kaksi pöytäkirjantarkastajaa ja kaksi ääntenlaskijaa
3. Kokouksen laillisuus ja päätösvaltaisuus
4. Kokouksen työjärjestys
5. Tilinpäätös, vuosikertomus (ohessa), toiminnantarkastajien lausunto ja vastuuvapauden myöntäminen
6. Toimintasuunnitelma (ohessa), tulo- ja menoarvio sekä liittymis-, jäsen- ja kannatusmaksut
7. Hallituksen jäsenten ja toiminnantarkastajien palkkiot ja matkakulujen korvaus
8. Hallituksen jäsenmäärä
9. Hallituksen puheenjohtaja ja muut jäsenet ero- vuoroisten tilalle
10. Kaksi toiminnantarkastajaa ja heille varamiehet
11. Muut asiat: Metsähistorian Seuran opinnäytetyöpalkinnot
12. Kokouksen päättäminen

Hallitus

Tervetuloa vuosikokouspäivän esitelmätilaisuuteen sekä jäsen- ja tutkijatapaamiseen

Vuosikokouspäivän ohjelma jatkuu Tieteiden talon 5. kerroksessa:

Noin klo 14.30–15 kahvitarjoilu

Klo 15 esitelmätilaisuus ja keskustelua: erikoissuunnittelija Jouni Taivainen (Metsähallitus) esitelmöi Metsähallituksen metsien kulttuuriperinnöstä

Noin klo 16–18 jäsen- ja tutkijatapaaminen, tarjoilua

Tarjoilujen järjestämiseksi vuosikokoukseen, esitelmätilaisuuteen sekä jäsen- ja tutkijatapaamiseen pyydetään ilmoittautumaan **15.3.2015** mennessä majak.kovanen@gmail.com.

Kämpän jäännös Pudasjärven Saarikoskella. Kuvaaja: Hans-Peter Schulz, Metsähallitus.

TOIMINTAKERTOMUS VUODELTA 2014

20. toimintavuosi

Hallituksen esitys 5.2.2015

1. Yleistä

Seuran jäsenmäärä 31.12.2014 oli 302 (2013: 306) varsinaista jäsentä ja 10 (2013: 10) kannattajajäsentä.

Seuran hallitus vuosikokouksen 9.4.2014 jälkeen: Tapani Tasanen puheenjohtaja, Antti Koskimäki varapuheenjohtaja, jäsenet: Risto Hyvärinen, Pirkko Kivinen, Helkamari Knaapi, Maija Kovanen, Jaana Laine, Pekka Laurila ja Heikki Roiko-Jokela. Hallitus piti seitsemän kokousta. Kokouspaikkana oli Tieteiden talo, Helsinki, Kirkkokatu 6. Vuoden viimeinen kokous pidettiin sähköisenä etäkokouksena.

Seuran sihteerin tehtäviä hoitivat useat hallituksen jäsenet, pääasiassa Maija Kovanen ja Jaana Laine. Susikon 3/2014 taitto ja postitus teetettiin ostopalveluna. Taloudenhoitajana toimi Reija Turunen (RT Safir Oy). Toiminnantarkastajat olivat Mikko Rysä ja Antti Sipilä.

Metsähistorian Seura on Tieteellisten seurain valtuuskunnan ja Suomen Metsäyhdistyksen jäsen.

2. Toiminta

2.1. Toiminnan kehittäminen

Hallitus kehittää seuran toimintaa hyväksytyin strategian mukaisesti.

2.2. Kokoukset ja esitelmätilaisuudet

Sydäntalven seminaari pidettiin Tieteiden talolla Helsingissä 14. helmikuuta. Tilaisuudessa pidettiin kaksi esitelmää: YTT Kari Kekkonen esitteli sosiologian alaan liittyvän, Tampereen yliopistossa vuonna 2011 hyväksytyin väitöstutkimuksensa ”Hyvää vauhtia metsätöille – Puunkorjuu ja Suomi muutoksessa”.

FT Sakari Siltala tarkasteli Metsäliiton vaiheita 1900-luvun lopun ja 2000-luvun alkuvuosien aikaan, nojaten Helsingin yliopistossa marras-kuussa 2013 hyväksytyyn väitöskirjaansa ”Puu-Valion nousu ja uho – Murtuva yhteistyökäpitalismi ja osuusaate 1982–2004”.

Seuran vuosikokous, esitelmätilaisuus sekä jäsen- ja tutkijatapaaminen pidettiin Tieteiden talolla Helsingissä 9. huhtikuuta. Kokouksessa käsiteltiin tavanomaiset vuosikokousasiat. Vuosikokousesitelmän piti FT Antti Vallius aiheesta ”Romantiikkaa ja rationalismia – Metsätalouden kuvallinen esittäminen suomalaisissa maisemakuvajulkaisuissa”. Tilaisuudesta kerrotaan tarkemmin seuran verkkosivulla http://www.metsahistoria.fi/sites/metsahistoria.fi/files/Susikko2_14_verkko-versio.pdf.

2.3. Opintomatkat

Ulkomaan opintomatka 17. - 21. syyskuuta ulottui kaikkiin kolmeen Baltian maahan, Viroon, Latviaan ja Liettuaan. Matkakertomus löytyy Susikosta n:o 3/2014 osoitteesta http://www.metsahistoria.fi/sites/metsahistoria.fi/files/Susikko3_2014_netiversio.pdf.

Kotimaan opintomatkaa ei tehty.

Pohjoismaisen metsähistoriakonferenssi järjestettiin Ruotsissa, Uumajassa ja Lyckselessä 20.-24. elokuuta ja siihen osallistui viisi suomalaista. Maija Kovanen ja Leena Paaskosken kirjoittama matkakertomus kuvineen löytyy Susikosta 3/2014 seuran verkkosivuilta osoitteesta http://www.metsahistoria.fi/sites/metsahistoria.fi/files/Susikko3_2014_netiversio.pdf.

2.4. Tutkimus-, seminaari- ja asiantuntijatoiminta

Vuoden gradupalkinto luovutettiin vuosikokouksessa yhdessä Metsänhoitajaliiton puheenjohtajan Tapio Hankalan kanssa FM Ville Impiölle hänen tekemästään pro gradu -tutkielmasta ”Metsähallintoa korven kansan parissa: Metsähallituksen Ranuan

hoitoalue vuosina 1905–1939”. Se on luettavissa sähköisenä versiona osoitteessa <http://jultika oulu.fi/Record/nbnfioulu-201312062030>. Susikossa 2/2014 on Impiön työstään kirjoittama tiivistelmä.

Puukauppamuistoja-hankkeessa saatujen tekstien perusteella on kirjoitettu käsikirjoitus ”Puukauppamuistoja. Suomalaisen puukaupan historiaa 1950-luvulta 2000-luvulle”. Käsikirjoitus lähetettiin Suomalaisen Kirjallisuuden Seuran julkaisuvaliokunnalle, joka antoi sen kahden referee-arvioijan luettavaksi huhtikuussa 2014. Arviointi jatkui vielä vuoden 2015 puolelle.

2.5. Julkaisutoiminta

Vuosilusto 10 julkaistiin keväällä. ”Metsä ja kuva” teeman piiriin kuuluvien artikkelien lisäksi julkaisusta löytyvät myös Metsähistorian Seuran ja Suomen Metsämuseo Luston 20-vuotishistoriikit.

Seuran julkaisuja oli myynnissä Punkaharjulla Luston Puodissa ja Helsingissä Tiedekirjassa.

2.6. Tiedotustoiminta

Jäsentiedote Susikko toimitettiin kolme kertaa. Susikko ilmestyi sähköisenä seuran kotisivuilla ja postitettiin monisteena niille seuran jäsenille, jotka eivät käytä Internetiä tai eivät olleet ilmoittaneet sähköpostiosoitettaan. Seuran toiminnan esittelyn ja ajankohtaisten asioiden lisäksi Susikossa julkaistiin mm. metsähistoriaa käsitteleviä lyhyitä artikkeleita, opintomatkaraportteja ja kirja-arvosteluja.

Metsähistorian Seuran verkkosivut www.metsahistoria.fi toimivat vuoden alusta lähtien Tieteellisten seurain valtuuskunnan palvelimelta käsin. Tapahtumista ja opintomatkastasta tiedotettiin myös sähköpostin sekä lehti-ilmoitusten avulla. Seuran käytössä oli suomenkielinen painettu esite.

2.7. Muu toiminta

Seura täytti 20 vuotta joulukuun alussa. Tämän johdosta järjestettiin juhlaseminaari ja -vastaanotto Säätytalolla Helsingissä 4. joulukuuta. Tilaisuuteen osallistui 91 henkilöä, seuran jäseniä ja muita yleistä kutsua noudattaneita. Juhlaseminaarissa pitivät esitelmän

Metsähallituksen pääjohtaja Esa Härmälä ja Metsä Groupin toimialajohtaja Juha Mäntylä.

Seura piti yhteyttä perinne- ja historiayhdistyksiin ja alan muihin yhteisöihin sekä kotimaassa että ulkomailla. Suomen Metsämuseo Luston kanssa jatkettiin useita yhteisiä hankkeita.

Toiminnan vaikuttavuutta edisti ratkaisevasti Metsämiesten Säätiön seuran kansainväliseen toimintaan, tiedotukseen ja viestintään myöntämä taloudellinen tuki. Säätytalon juhlaseminaarin ja -vastaanoton järjestämistä tukivat Metsä Group, Metsähallitus, Metsämiesten Säätiö ja Suomen Metsäsäätiö.

3. Resurssit ja talous

Toimintaa hoidettiin pääasiassa talkootyönä. Taloushallintopalveluista vastasi RT Safir Oy (Reija Turunen). Susikon syksyllä ilmestyneen numeron taittotyön ja postituksen teki tilaustyönä viestintäyrittäjä Samin Savotta (Sami Karppinen).

Ulkomaan opintoretken kulut katettiin osallistumismaksuilla. Metsämiesten Säätiöltä saatiin 5 500 euron apuraha kansainväliseen toimintaan, tiedotukseen ja viestintään. Tieteellisten seurain valtuuskunta myönsi 1 000 euron avustuksen Vuosiluston julkaisemiseen.

Vuoden 2014 henkilöjäsenmaksu oli 25 euroa ja kannatusjäsenmaksu 100 euroa.

Tilikauden ylijäämä on 33,43 euroa. Siirtovelkoja on yhteensä 9767,55 euroa. Taseen loppusumma on 14 954,25 euroa ja seuran oma pääoma 5 186,70 euroa.

TOIMINTASUUNNITELMA 2015

21. toimintavuosi

Hallituksen esitys 5.2.2015

1. Toiminta

1.1. Hallituksen kokoukset ja vuosikokous

Seuran hallitus pitää 5 - 6 kokousta.

Vuosikokous pidetään Helsingissä 26.3.2015. Vuosikokouksen yhteydessä on opinnäytepalkintojen jako, esitelmätilaisuus sekä tutkija- ja jäsentapaaminen.

1.2. Muut jäsentilaisuudet ja opintomatkat

Joka toinen vuosi järjestettävä tutkijaseminaari pidetään Jyväskylän yliopiston Historian ja etnologian laitoksella 10. huhtikuuta yhteistyössä yliopiston ja Luston kanssa. Seminaarin teemana on "Metsä tekee hyvää!". Keväällä 2016 julkaistavan Vuosilusto 11:n artikkelit perustuvat pääasiassa seminaarin esitelmiin. Tilaisuuteen pyritään saamaan esitelmia myös ulkomaisilta tutkijoilta.

Kotimaan opintomatka järjestetään Ahvenanmaalle ja Turunmaan saaristoon syyskuussa. Retkeä suositellaan myös muiden Pohjoismaiden metsähistorian harrastajille.

1.3. Tutkimustoiminta

Seura edistää metsähistorian tutkimusta ja perinteen tallentamista myöntämällä 500 euron palkinnon yhdelle ansiokkaalle yliopiston pro gradu -työlle ja yhdelle ammattikorkeakoulun opinnäytetyölle. Palkinnot jaetaan yhteistyössä Metsänhoitajaliiton ja METO - Metsäalan Asiantuntijat ry:n kanssa.

Puukauppanuistoja -muistitietoaineistoon perustuva käsikirjoitus on Suomalaisen Kirjallisuuden Seuran julkaisuvaliokunnan tarkastettavana. Referee-arvioitsijan huomautukset saataneen kevään 2015 aikana ja teos julkaistaneen syksyn 2015 aikana.

Seura tekee aloitteita metsähistorian tutkimus- ja julkaisuhankkeista, metsäperinteen tallennuksesta sekä kartoittaa ja välittää tietoa metsähistoriaan liittyvistä, meneillään olevista tutkimushankkeista. Seura osallistuu myös mahdollisuuksiensa mukaan yhdessä muiden metsäalan toimijoiden kanssa vireillä olevien Suomi 100 vuotta -tapahtumien järjestämiseen.

1.4. Julkaisutoiminta

Vuosilusto 11:n toimitustyö alkaa Jyväskylässä huhtikuussa pidettävän tutkijaseminaarin jälkeen. Hallitus valmistelee Vuosiluston (vertaisarvioitu) muuttamista e-julkaisuksi. Samalla Susikkoa kehitetään monipuolisemmaksi ja enemmän essee-tyyppisiä kirjoituksia sisältäväksi jäsenlehdeksi. Hallitus aikoo poistaa Vuosiluston rahoitusta var-ten aikanaan perustetun jäsenmaksuvarauksen. Julkaisuja on tarkoitus rahoittaa jatkossa samaan tapaan kuin muitakin seuran toimintoja eri lähteistä saatavalla tulorahoituksella, hallituksen valmisteleman ja vuosikokouksen hyväksymän budjetin mukaisesti.

Toimitetaan aiheita ja aineistoja julkaistavaksi metsäalan ja historia-alan julkaisuissa ja lehdissä. Jäseniä kannustetaan tuottamaan Suomi 100 vuotta -teemaan sopivia metsähistoriallisia kirjoituksia ja muita mahdollisia esityksiä.

Seuran julkaisuja myydään Luston Puodissa (Punkaharju) ja Tiedekirjassa (Helsinki).

1.5. Asiantuntijatoiminta

Seuran jäseniä toimii asiantuntijoina erilaisissa alan hankkeissa ja mm. referee-arvioitsijoina kotimaisissa ja ulkomaisissa julkaisuissa.

Jäseniä innostetaan ilmoittautumaan asiantuntijoiksi Luston Kysy museolta -palveluun, jossa yleisö voi kysyä metsähistoriaan liittyvistä asioista ja Lusto etsii kysymyksille asiantuntevat vastaajat. Palveluun liittyen ja sen ohessa tuetaan erityisesti uusia metsähistoriallisten julkaisujen tuottajia

näiden kirjoitustyössä ja julkaisemiseen liittyvissä kysymyksissä.

1.6. Tiedotustoiminta

Seuran hallituksen nimeämä tiedotusryhmä kehittää Seuran tiedotusta osana seuran strategiaa. Seuran uudet verkkosivut ovat ahkerassa käytössä. Niitä kehitetään edelleen ja markkinoidaan mahdollisille uusille kotimaisille ja ulkomaisille käyttäjille.

Jäsenlehti Susikko toimitetaan kolme kertaa seuran verkkosivuilla luettavana sähköisenä tiedotteena ja tarpeen mukaan jäsenille lähetettävänä monisteenä. Susikon taittoasua uudistetaan.

Seuran toiminnasta tiedotetaan Susikossa, seuran tilaisuuksissa ja verkkosivuilla, sähköpostitse sekä metsäalan lehdissä ja valtakunnallisten historia- ja metsätieteiden kanavien kautta.

1.7. Muu toiminta

Seura ylläpitää yhteyksiä historia- ja perinneyhdistyksiin ja alan muihin yhteisöihin sekä kotimaassa että ulkomailla. Tavoitteena on keskinäinen tiedon ja kokemusten vaihto sekä yhteistyö ja työnjako. Monipuolista yhteistyötä Suomen Metsämuseo Luston kanssa jatketaan.

Seuran edustajia osallistuu 26.-29. elokuuta Norjassa järjestettävään Pohjoismaiseen metsähistoriakonferenssiin. Sen teema on ”Metsät ja ilmasto”. Seuran edustajana pohjoismaisten metsämuseoiden ja metsähistorian seurojen yhteistyöryhmässä toimii Leena Paaskoski.

2. Resurssit ja talous

Seuran toiminta pohjautuu vapaaehtoistyöhön. Luottamustehtävissä ja hankkeissa toimivien henkilöiden erilliskulut korvataan hallituksen määrittelemien perusteiden mukaan. Tarvikkeita ja palveluksia pyritään saamaan lahjoituksina. Opintomatkojen kulut katetaan osallistumismaksuilla ja avustuksilla.

Erilaisiin hankkeisiin, tutkimuksiin, seminaareihin, pohjoismaiseen yhteistyöhön, julkaisutoimintaan

ja tiedotukseen haetaan ulkopuolista rahoitusta. Seuran toimistopalvelut ja tilinpidon hoitaa RT-Safir Punkaharjulta (Reija Turunen) sovittua korvausta vastaan. Susikon taiton ja postituksen hoitaa niin ikään ostopalveluna Samin Savotta (Sami Karppinen).

Toiminnan tuotot muodostuvat opintomatkojen osallistumismaksuista. Varainhankinta-tuottoja ovat hankeavustukset, jäsenmaksut (á 30,-) ja kannattajajäsenmaksut (á 100,-). Liittymismaksua ei peritä.

Talousarvion toimintakulut vuonna 2015 ovat yhteensä 30 554 euroa. Jäsenmaksutuotot arvioidaan 9 150 euroksi. Opintomatkojen kulut peritään osanottomaksuina, muuten jäsenille tarjottavat palvelut ovat maksuttomia. Vuosilusto -julkaisun kulut katetaan jäsenmaksutuloilla ja mahdollisilla apurahoilla.

Seuran yhteystiedot: Metsähistorian Seura, sähköposti: seura(at)metsahistoria.fi. Seuran kotisivu: www.metsahistoria.fi.

Metsähistorian Seura juhli Säätytalolla

Metsähistorian Seura täytti joulukuussa 20 vuotta. Seura perustettiin Punkaharjun Lustossa 7.12.1994. Keskeisinä puuhamiehinä olivat professorit Matti Leikola ja Matti Palo sekä silloinen Metsämuseo Luston johtaja Markku Rauhalhti. 20-vuotisjuhlia vietettiin arvokkaissa puitteissa Säätytalolla juhlaseminaarin merkeissä 4.12.2014 lähes sadan juhluvieraan ollessa paikalla.

Seuran puheenjohtaja Tapani Tasanen kertasi avauspuheessa lyhyesti seuran perustamista, yhteistyötahoja, toimintaa ja onnistumisia. Seuran kotipaikka on edelleen Punkaharju ja siellä oleva Lusto on ollut keskeisin yhteistyökumppani koko seuran historian ajan. Alkujaan seura lähti yhdistyksenä tyhjästä liikkeelle, vaikkakin tietoa ja perinnettä oli runsaasti perusteena toiminnan

käynnistämiseen sekä aktiivisen jäsenkunnan kasvattamiseen. Tänä päivänä seuralla on kolmesataa jäsentä sekä tärkeänä saavutuksena on tieteellisen seuran status. Seuran säännöt ovat edelleen toimivat ja hallitus toteuttaa hiljattain uusittua strategiaa. Tärkeänä viime vuosien onnistumisena puheenjohtaja Tasanen mainitsi omien kotisivujen luomisen ja käyttöön saamisen ja lausui siinä yhteydessä parhaat kiitokset työn tehneille Jaana Laineelle ja Liisa Siipilehdolle. Seuran tulevaisuuden kannalta uudet jäsenet ovat tärkeitä ja puheenjohtaja toivotti erityisesti opiskelijat ja metsänomistajat tervetulleiksi seuraan.

Puheenjohtaja Tapani Tasanen kiitti seuraa 20 vuoden aikana tukeneita tahoja sekä erityisesti juhlaseminaarin mahdollistaneita tukijatahoja

Juhlaseminaariin osallistui lähes 100 henkilöä. Kuva: Erkki Eilavaara.

Metsä Groupia, Metsähallitusta, Metsämiesten Säätiötä ja Suomen Metsäsäätiötä ja toivotti runsaslukuisen yleisön tervetulleeksi juhlimaan seuran 20-vuotista taivalta.

Seuran varapuheenjohtaja Antti Koskimäki painotti puheenvuorossaan hyvää yhteistyötä Suomen Metsämuseosäätiön ja Luston kanssa sekä kiitti Metsämiesten Säätiöltä saatua tukea vuosien aikana. Tieteellisten seurain valtuuskunta on myös merkittävä yhteistyötaho ja Tieteiden talosta onkin muodostunut seuran hallitukselle päätukikohta kokousten ja tilaisuuksien järjestämisessä.

Seura on vuosien aikana järjestänyt 17 opintoretkeä. Koskimäki kertasi, että on liikuttu metsissä, työmailla, teollisuuslaitoksissa, savotta- ja uittopaikoilla sekä vierailtu metsäalan vaikuttajien ja kulttuuripersoonien kodeissa ja konttoreissa. Ulkomaanretkiä on tehty yhteensä yhdeksän: Pohjoismaihin, Saksaan, Sveitsiin, Venäjälle, Viroon, Latviaan ja Liettuaan. Pohjoismaiden kanssa on vuosituhanen vaihteen jälkeen ollut säännöllistä yhteistyötä. Yhteisiä pohjoismaisia metsähistoriakonferensseja on ollut 15 kertaa, kussakin Pohjoismaassa vuorollaan.

Seuran yhtenä tarkoituksena on edistää metsähistorian ja metsäperinteen tutkimusta. Ensimmäinen oma tutkimushanke toteutettiin vuosina 1996–1999, jolloin käynnistettiin Metsäperinteen keräysprojekti. Seuraavassa hankkeessa ”Metsäammatit metsätalouden murroksessa” haastateltiin kaikkiaan 1053 ihmistä, ja aineistoa on hyödyntänyt noin 25 tutkijaa ja sen pohjalta on kirjoitettu ainakin 60 tutkimusta ja artikkeleita. Kolmas tallennushanke ”Puukaupamuistoja” toteutettiin yhdessä Suomalaisen Kirjallisuuden Seuran kansanrunousarkiston kanssa.

Jäsenlehteään Susikkoa seura alkoi julkaista vuonna 2000. Kolmasti vuodessa julkaistava lehti ilmestyy nykyisin sähköisessä muodossa seuran verkkosivuilla. Vuosilusto on seuran ja Suomen Metsämuseo Luston yhteinen metsähistorian, -perinteen ja -kulttuurin tieteellinen aikakauskirja. Vuodesta 2004 lähtien seura on myöntänyt 19 ansioplakettia henkilöille ja yhteisöille näiden toiminnasta seuran tarkoituksien hyväksi. Seura on palkinnut myös viisi yliopisto-opiskelijaa ja viime

vuonna myös ensimmäisen ammattikorkeakoulun metsäalan opiskelijan erityisen ansiokkaista metsähistoriaan liittyvistä opinnäytetöistä.

Metsä Groupin metsäjohtaja Juha Mäntylä puhui juhlaesitelmässään metsäteollisuuden puunkäytöstä sekä Metsä Groupin rakennemuutoksesta ja Äänekoskelle suunnitella olevasta uudesta biotuotetehtaasta. Teollisuuden puunkäytöstä Mäntylä totesi sen säilyneen korkealla tasolla koko 2000-luvun aikana. Vuosituhannen alussa puun käyttö oli huipussaan ja vaikka se on huippuvuosista laskenutkin, on puun käyttö vieläkin korkealla tasolla. Pinta-alaverotus päättyi vuonna 2005, mikä on tuonut osaltaan runsaammin puuta tarjolle. Puutavaralajeittain katsottuna on kuusitukin osuus vähentynyt eniten, mikä selittyy sillä, että pinta-alaverotuksen aikana uudistettiin eniten kuusikoita. Huippuvuosina onkin ylihakattu kuusitukkia, mutta mäntytukin hakkuut ovat pysyneet aika vakioina. Kuitupuun osalta eniten on vähentynyt tuontikoivun ja kotimaan kuusikuidun käyttö, mutta mäntykuidun hakkuut ovat olleet viime vuosina ennätyskorkealla tasolla. Selluteollisuudessa kuitupuun käyttö on ollut vuosina 2010–13 ennätystasolla.

Uutena puunkäytön haasteena on Metsä Groupissa Äänekoskelle suunniteltu maailman ensimmäinen uuden sukupolven biotuotetehdas. Tehtaan vuotuinen puunkäyttö olisi 6,5 milj.m³ ja sellun tuotanto 1,3 milj.tn/v. Investointi olisi mitattava 1,1 miljardia euroa. Työpaikkoja investointi toisi metsiin, logistiikkaan ja tuotantoon yhteensä yli 2500. Mäntylä mainitsi tehtaan etuina korkealaatuisen sellun tuottamisen, uusien biotuotteiden integroidun valmistamisen sekä teollisuuden sivuvirtojen resurssitehokkaan hyödyntämisen.

Äänekosken tehdas lisää kuitupuun käyttöä eli toisi noin 10 prosentin lisäyksen koko maan nykyiseen kuitupuun käyttöön. Lisäyspotentiaalia Mäntylän mukaan on ja puu hankittaisiin uuteen tehtaaseen pääosin kotimaasta ja käytännössä koko maan alueelta. Onnistuakseen tämä edellyttää, että puun tarjonta lisääntyy kysyntää vastaavasti. Mäntylän mukaan puunhankintaa on turvaamassa Metsäliiton laaja jäsenkunta, vahva oma tukkia käyttävä puutuoteteollisuus sekä Äänekosken keskeinen sijainti.

Toinen juhlaesitelmän pitäjä, Metsä Groupin metsäjohtaja Juha Mäntylä. Kuva: Markku Rauhalahhti.

Mäntylä totesi, että myös muut toimijat ovat investoimassa kotimaahan ja lisäämässä puunkäyttöä lähivuosina. Metsäteollisuuden puunkäytön arvioidaan lisääntyvän näiden investointien jälkeen. Puunkäytön lisäys tietää myös uusiutuvan energian käytön lisäystä. Yksistään Äänekosken investoinnit lisäisivät uusiutuvan energian koko maan osuutta kahdella prosentilla. Mäntylä totesi lopuksi, että uusiutuvan energian vuonna 2010 asetettu vuoden 2020 käyttötavoite (100 TWh) tullaan puun lisäkäytön ansiosta ylittämään noin 10 prosentilla.

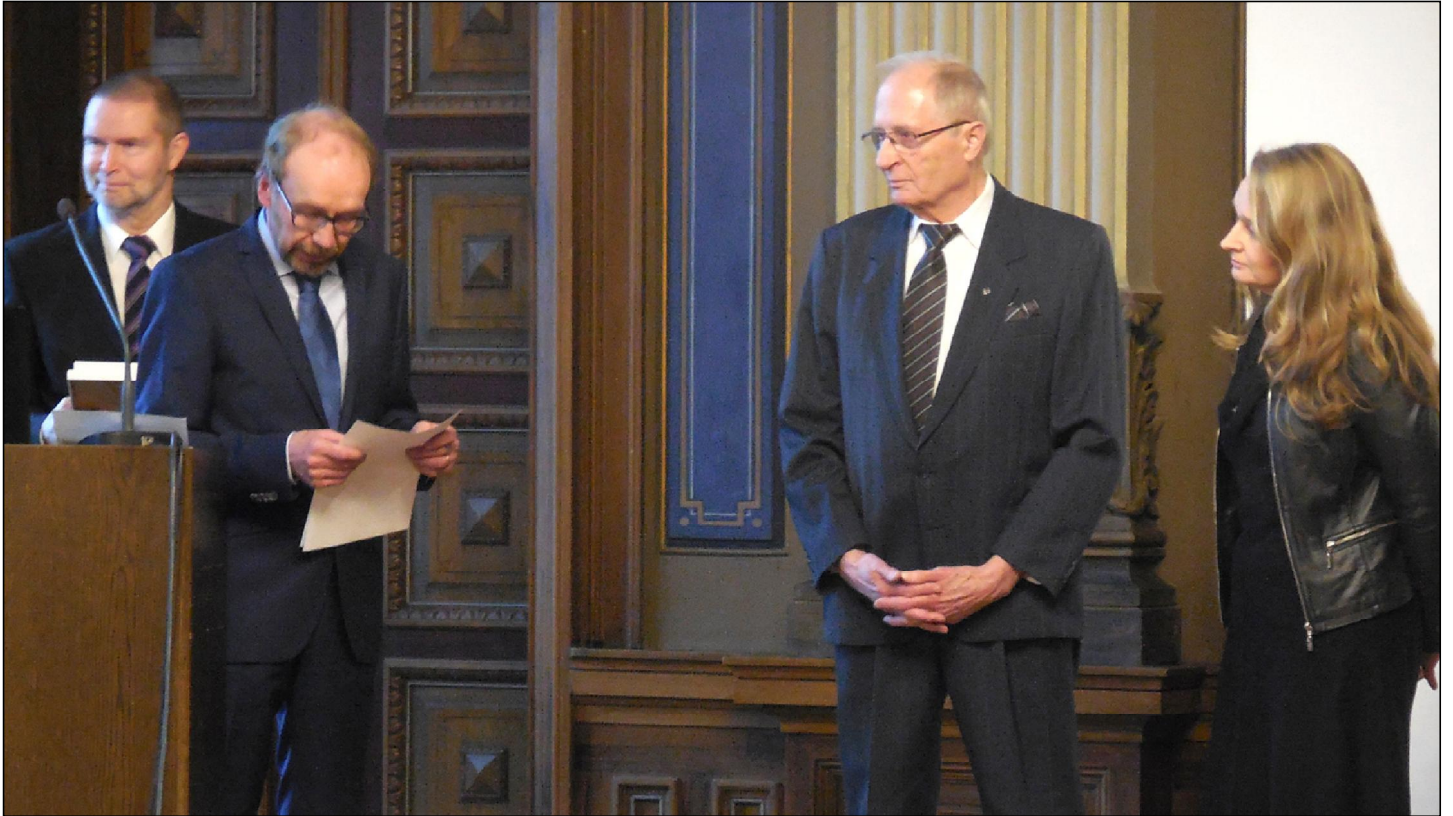
Metsähallituksen uusi toimitusjohtaja Esa Härmälä puhui juhlapuheessaan aiheesta ”1990-kriiseistä 2020-luvun menestyjäksi?”. Metsätalouden toimintaympäristö muuttui Härmälän mukaan 90-luvulla rajusti. Toipuminen edellisestä lamasta oli edelleen kesken ja metsäteollisuutta kohtasivat monet uudet muutokset ja haasteet. Eurooppalainen kilpailulainsäädäntö aiheutti sen, että metsäteollisuuden vientiyhdistykset purettiin ja yrityksistä tuli keskenään kilpailijoita. Pääomaliikkeet vapautuivat ja teollisuuden investointikartelli purkautui. Teollisuus ei ollut enää päättämässä kuka sai alalla kulloinkin investoida uuteen tuotantoon.

Merkittävä muutos 90-luvulla oli myös puukaupan sopimusjärjestelmän purkautuminen. Teollisuuden oli opittava ostamaan puuta ja metsänomistajien piti myös opetella puun myyntiä. Kansainväliset ympäristöjärjestöt tulivat Suomeen ja vaikuttivat koko metsäketjuun. Piti oppia puhumaan yhteiskunnan kanssa ja metsänhoitoakin piti osata myydä, ei siis vain puuta. Metsälainsäädäntöä uudistettiin ja metsien sertifiointijärjestelmät tulivat käyttöön. Härmälän mukaan voi sanoa, että myytiin suomalaista metsänhoitoa ja ympäristöosaamista.

Metsäteollisuudessa tapahtui keskittymisiä ja runsaasti yrityskauppoja, jotka jatkuivat vielä 2000-luvun alussa. Myös teollisuuden kansainvälinen konsolidointi oli meneillään. Nyt jälkeinpäin voi myös sanoa, että alaa vaivasi jonkinlainen suuruuden hulluus. Puun tuonti kasvoi tässä yhteydessä merkittävästi. Maailman talouden painopisteet siirtyivät Aasiaan ja samalla alkoi paperin meikin hiipuminen Euroopassa ja tuotannon siirtyminen muualle. Puheet paperittomista toimistoista ja tiedotusvälineistä eivät olleet turhia, vaikkei niihin aluksi oikein uskottukaan. Siirtymä on tässä edelleen menossa. 2000-luvun alku oli Härmälän mukaan metsäteollisuudessa tuskainen, mutta parhaiten pärjasi itse metsä.

Tänään teollisuus on investoimassa lisää selluun, kartonkiin ja sahatavaraankin. Härmälän mukaan perusteollisuuden on oltava kannattavaa, jotta voidaan luoda uusia tuotteita 2020-luvulle mentäessä. Suomessa lisäkustannuksia tuovat korkeat jakelu- ja rahtikustannukset. Metsien lisääntyvä kasvu on myönteinen asia, joka pitää osata käyttää hyödyksi. Meillä ei voi olla muuta visiota kuin metsien kasvun täysimääräinen hyödyntäminen. Metsistä riittää Härmälän mukaan raaka-aineita teollisuudelle, energiakäyttöön ja tilaa myös suojeleluun. Monikäyttömetsässä 2020-luvulla tuotetaan puuta ja energiaa sekä hyödynnetään matkailua ja saadaan luontoelämyksiä. Erityisesti puuenergian lisäkäyttöön on vastattava ja kehitettävä puuenergian käyttöä klapeina, biopolttoaineena ja kaasutuksessa.

Härmälä näki myös muutamia uhkakuvia. Eurooppalainen epäluulo biotaloutta kohtaan voi johtaa kilpailuun energian ja ruuan välillä ja myös kilpailuun maasta. Meidän pitää hankkia

Seuran kunniajäseniksi kutsuttiin Leena Paaskoski ja Markku Rauhalhti. Kuva: Erkki Eilavaara.

eurooppalainen ”toimintalupa” jatkuvilla toimilamme. Tulevaisuuden uhkakuva on myös osaan työvoiman saanti motoihin ja muualle metsiin. Alalle tarvitaan jatkossa myös pieniä ja innovatiivisia yrityksiä.

Härmälä totesi metsäteollisuuden viimeaikaisilla investointisuunnitelmilla olevan myös henkinen vaikutus. Tilanne on hänen mukaansa muuttunut ja on tapahtunut myönteinen asennemuutos. Tämä muutos on kaikille osapuolille hyväksi.

Metsähistorian Seura jakoi juhlaseminaarissaan kaksi huomionosoitusta. Seuran toimintaa alusta alkaen ja näihin päiviin asti kehittämässä ja rakentamassa olleet jäsenet, FT Leena Paaskoski ja ylimh Markku Rauhalhti kutsuttiin seuran kunniajäseniksi.

Seminaariosuuden jälkeen juhlit jatkuivat Säätytalolla juhlavastaanoton merkeissä.

Pekka Laurila

RETKEILYT JA SEMINAARIT

Metsä tekee hyvää!

Metsähistorian tutkijaseminaari 10.4.2015 klo 10.00-17.00 Jyväskylän yliopisto, H-talo (Historian ja etnologian laitos), sali H306

Järjestäjät: Jyväskylän yliopiston Historian ja etnologian laitos, Metsähistorian Seura ja Lusto – Suomen Metsämuseo

Ohjelma

10.00 Seminaarin avaus, dosentti Heikki Roiko-Jokela

Seminaariesitelmät

- Metsien käytön, hoidon ja suojelun kehitys pitkällä aikavälillä, dosentti Heikki Roiko-Jokela
- Metsiemme musta kulta - arkeologinen näkökulma tervan ja hiilen varhaiseen tuotantoon Suomessa, projektipäällikkö Jouni Taivainen
- Terva ja 1860-luvun nälkäkriisi Suomessa, professori Ilkka Nummela

11.30-12.30 Lounas (omakustanteinen)

Seminaariesitelmät

- Terveyttä metsästä – metsämatkailu hyvinvoinnin lähteenä, dosentti Ismo Björn
- Paikka metsässä: paikallisuus ja paikattomuus metsien monikäytön tutkimuksessa ja hallinnoinnissa, FM Ilona Hankonen
- Metsälähteeltä kaupunkiveteen: ympäristönmuutos, hyvinvointi ja luonnonsuojelun motiivit, PhD Taru Peltola

14.30-15 Kahvitauko

Seminaariesitelmät

- Ihmisten ja puiden samankaltaistuminen: muodonmuutoksia Aleksis Kiven teksteissä, KTM, YTH Tiina Kukkonen
- Luonnonhaltioiden ikiaikainen metsä lepo-paikkana: myyttien ja mahdollisen maailman kohtaaminen kansallispuistokokemuksissa, dosentti Kirsi Laurén
- Metsiin kätkeyty kansallisaarre kaikkien ulottuville – tutkimusmatkailija A. E. Nordenskiöldin ehdotus kansallispuistoista, FL Seija Niemi

16.30 Päätöskeskustelu

Seminaari on ilmainen. Kahvitarjoilun vuoksi seminaariin pyydetään ennakkoilmoittautuminen 2.4.2015 mennessä heikki.roiko-jokela(at)jyu.fi

Retkeilylle Ahvenanmaalle

Metsähistorian seuran kotimaan matkaa on suunniteltu Ahvenanmaalle ajalle 18.-20.9.2015. Tuolloin Ahvenanmaalla vietetään Elonkorjuujuhlaa (Skördefest) tapahtumineen ja makuelämyksiineen. Maakuntahallinnon edustaja, metsätalouden insinööri Ray Holmlund on lupautunut kertomaan saariston metsien historiasta ja nykypäivästä.

Muita retkikohteita voisivat olla esimerkiksi Ramsholmenin luonnon reservaatti, Godbyn arboretum Jomalassa, Kastelholman luontopolku pyökkimetsineen, Bomarsundin linnakkeen historiallinen ympäristö, Eckerön kalastus- ja metsästysmuseo, pähkinäpensaslehto, Saltsjökvarteret (puulaivojen valmistusta) Maarianhaminassa tai Jurmon saari.

Ahvenanmaalle pääsee myös saaristoreittiä pitkin lautoilla ja tätä vaihtoehtoa selvitetään myös, mutta ainakin toinen reitti matkataan Turku - Maarianhamina risteilylaivalla.

Ohjelma tarkentuu kevään aikana ja ideoita otetaan vastaan.

Lisätietoja:

Pirkko Kivinen, pirkko.kivinen(at)seamk.fi

KIRJOJA JA TUTKIMUKSIA

Oiva uittokirja Näsijärven latvavesiltä

Kellomäki Heikki. Suuri tukkiryntäys ja uiton 100 vuotta Näsijärven latvavesillä. 204 s. 2014.

On ilo päästä lukemaan hyvin tehtyä metsähistoriaa. Niihin kuuluu Heikki Kellomäen viime vuoden lopulla ilmestynyt omakustanne Koillis-Satakunnan uitoista ja muusta metsähistoriasta. Koillis-Satakunnalla kirjoittaja tarkoittaa Kokemäenjoen vesistön Näsijärven pohjoisia vesistöjä eli Ähtärin, Pihlajaveden ja Keuruun reittejä eli Suomenselän ja Hämeenselän etelään rajaa-mia metsäalueita. Virroilta eli kohdealueen länsilaidalta kotoisin oleva Kellomäki on eläkkeellä oleva radiotekniikan insinööri, joka on kiinnostunut kotiseutunsa historiasta.

Kirja on siitä erikoinen, että se jakautuu kolmeen osaan, jotka on otsikoitu ”Suuri tukkiryntäys”, Uitto ja uittoreitit” sekä ”Pakkohakkuut”. ”Suuri tukkiryntäys” kertoo puukaupoista Koillis-Satakunnassa 1850-luvulta 1870-luvun alun ”suuren tukkihui-mauksen” aikaan. Selvitystään varten Kellomäki on tehnyt melkoisen urakan, hän on käynyt läpi kihlakunnanoikeuksien arkistoista vuosilta 1859-74 yli 400 kiinnitettyä kauppasopimusta. Ostajien joukossa oli yhdeksän ”isoa” ostajaa, sahaliikkeitä, ja lisäksi yhden tai kaksi kauppa tehneitä yksityisiä tai muita, jotka useimmiten myivät sopimukset eteenpäin. Alkuun ostajille kelpasivat vain männyt, ikihongat, mutta 1870-luvulla kuusikin kelpuutettiin tukkipuuksi.

Kauppasopimusten perusteella on tutkittu kauppatapoja, kaupaneehtoja, puutavaran mitta- ja laatuvaatimuksia sekä myös hintoja, niin vaikeaa kuin se olikin. Kellomäki on päätyntä siihen, että 1860-luvulla mäntytukin hinta oli melko vakaa, 2 markan molemmin puolin kuutiometriltä. Vuodesta 1871 alkaen hinnat alkoivat nousta, ja vuonna 1873 päästiin jo lähes 5 markkaan. Se näkyi maaseudun varallisuudessa: vuosien 1871 - 77 kehitys oli Kellomäen mukaan niin voimakas, ettei

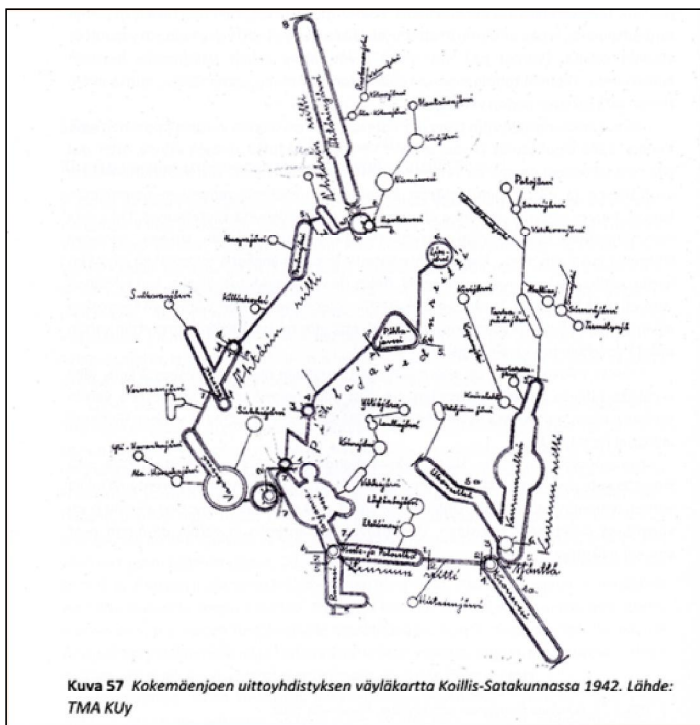

”vastaavaa ollut tapahtunut koskaan aikaisemmin eikä ole tapahtunut sen jälkeen”. Talollisten lisäksi myös tilaton väestö pääsi palkkatuloina hyötymään rahavirrasta

Puukauppasopimukset yksin eivät tietenkään kerro kuin yhdet totuudet. Silti Kellomäen selvitys tulkittoinen tarjoaa yllättävän paljon lisätietoa metsätalouden historialle niin tärkeästä ajanjaksosta.

Kellomäen toinen aihe, sodanaikaiset ja -jälkeiset pakkohakkuut, ovat niin ikään jääneet vähemmälle huomiolle. ”Kirjoittajan kiinnostus pakkohakkuihin heräsi varhaisista muistikuvista lapsuuden kotitalalla Virroilla. Hyväkasvuinen mäenlaki hakattiin paljaaksi. Erityisen kiinnostavaksi aihe muodostui, kun aloin tutkia tapahtumasarjaa, jossa sukulaisisäntä sai kuritushuonetuomion pakollisen hakkuun väkivaltaisesta vastustamisesta.”

Kuten jo teoksen nimi kertoo, uitto on kirjan pääsisältö. Sen ohella, että lähes ”kaikki” tulee kerrotuksi latvavesien uitoista ja samalla myös proomukuljetuksista, Kellomäki antaa hyvän yleiskuvan suomalaisesta uitosta kokonaisuudessaan. Kuvaukset puro-, joki- ja järviuitoista ovat perusteellisia ja selkeitä ja ne auttavat maallikkoakin ymmärtämään,

miksi mitäkin tehtiin. Suurimman työn Kellomäki on tehnyt selvittäessään uittojen kulkua alueen eri uittoreiteillä. Sitä varten hän on haastatellut vanhoja uittajia, käynyt läpi lähdeteoksia sekä penkonut arkistoja. Tuskin kukaan häntä ennen on näin perusteellisesti käynyt läpi Metsähallituksessa säilytettyjä uittosääntöjä koskevia arkistoja. Uittosääntöjä oli lukuisia ja kun jokaista varten tarvittiin iso kasa asiakirjoja, jotka sisältävät mm. uittoväylän kuvauksen, uitto- ja kunnostussuunnitelman, uittomäärä- ja kustannusarviot sekä väylämaksujen määrittämisen. Materiaalia on siis riittänyt läpikäytäväksi.

Ajallisesti kuvaus kattaa uittot 1800-luvun puolivälistä uiton loppumiseen, mikä tapahtui 1980-luvun jälkipuoliskolla – viimeisestä uittosta ei ole löytynyt täyttä varmuutta. Enimmillään, vuosina 1946-47 latvavesien väylillä uitettiin kaiketi arviolta 250 000 – 300 000 m³ puuta.

Laajan yleiskatsauksen lisäksi kirjaan on sisällytetty kaksi mielenkiintoista lukua, joista toinen on otsikoitu ”Arkistojen kätkeistä”. Siinä kerrotaan kolmesta erikoisesta väylähankkeesta, joista yksi myös toteutettiin. Uittomiesten muistelukset muodostavat kirjan toisen erityisannin. Yhdeksän uittossa mukana ollutta tai sitä seurannutta miestä ja naista on joko kirjoittanut tai kertonut Kellomäen haastattamana kokemuksiaan ja kuulemiaan

uitoista aina 1910-luvulta saakka. Niissä on kosolti mielenkiintoista tietoa.

Muistotiedoissa on tietysti aina ”muistivaraus”. Nytkin yksi muistelija kertoo ”LatiAISella” tarkoitetun Keuruselän höyryponttoonin, toinen Perännejärven varppimoottoria; ehkä molemmat olivat oikeassa! – Myös kirjan liitteissä on uutta uittosta; harvapa taitaa olla perehtynyt Metsähallituksen metsänhoitajien ”Uittotarkkailuilmoituksiin”, jotka koskivat yksityisuittoja sotien jälkeisenä aikana. Mihinkähän tietoja käytettiin?

Kirjan kuvitus on niukahkonpuoleinen (lähes 50), mutta joukossa on hyvinkin mielenkiintoisia kuvia. Kuvakokoa on ilmeisesti rajoittanut digitekniikka, jolla kirja on painettu Saksassa. Mainio teos, jossa on paljon uutta vähän enemmänkin uittoa seuranneille.

Esko Pakkanen

Osoitetietojen muutoksista ilmoittaminen

Metsähistorian Seuran jäsenet voivat ilmoittaa muuttuneista osoite- ja sähköpostitiedoista seura(at)metsahistoria.fi.

Ajantasaiset osoitteet ovat tärkeitä, jotta voimme lähettää jäsentiedotteet oikeaan osoitteeseen.

Seuran toimintakustannusten vähentämiseksi toivomme, että mahdollisimman moni lukisi jäsenlehti Susikon sähköisessä muodossa Seuran www-sivuilta.

Monisteena postitettavasta Susikosta voi luopua ilmoittamalla asiasta yllä olevaan Seuran sähköpostiosoitteeseen.

Uusia kirjoja

Ahtiainen, Pekka ja Jukka Tervonen. 2014. Padasjoen historia: elämää Päijänteen rannalla: elantoa metsästä, maasta ja maisemasta. Teoksessa Veikko Kallio, Risto Marjomaa ja Jouko Nurmiainen (toim.). Padasjoen kunta.

Björn, Ismo (toim.) 2014. Rajan maakunta: Pohjois-Karjalan historia 1939–2014. Kirjokansi 64. Suomalaisen Kirjallisuuden Seura, Helsinki.

Kellomäki, Heikki. 2014. Suuri tukkiryntäys ja uiton 100 vuotta Näsijärven latvavesillä. Books on Demand, Helsinki.

Kivinen, Olli. 2014. Siviilien torjuntavoitto: Lauri Kivisen elämä. Siltala, Helsinki.

Komulainen, Anitra. 2014. Paperimaailman valloittajat: Paperi-insinöörit ry 1914–2014. Siltala, Helsinki.

Mattila, Hilikka. 2014. Tukkien matkassa Väliväylällä Karjalasta Kymenlaaksoon. 237 s. www.tukkienmatkassa.fi

Parpola, Antti. 2014. "Uinuvat metsävaramme käytön piiriin": valtionmetsien käytön suuri murros 1939–1970. Poliitiikan ja talouden tutkimuksen laitoksen julkaisuja 18/2014. Väitöskirja. Helsingin yliopisto, Helsinki.

Peltimannekiinit maailmalla: puunjalostuskoneiden viennin pioneerien tarinoita. 2014. Peltimannekiinit, Tampere.

Pynnönen, Annika ja Pauli Sivonen (toim.) 2014. Paperiperkele – Paper devil. Serlachius-museoiden julkaisuja 17. Gösta Serlachiuksen taidesäätiö, Mänttä.

Savikko, Sari (toim.) 2014. Suomenhevonen: arjen sankari. Amanita, Somerniemi.

Tikka, Henriikka. 2014. Puukerrostalojen historia ja tulevaisuus: vertaileva tutkimus Ruotsin ja Suomen välillä. Pro gradu –työ. Metsätieteiden laitos, metsäteollisuuden markkinointi ja johtaminen. Helsingin yliopisto, Helsinki.

Uusia artikkeleita

Lilja, Erkki 2014. Valtio vartioi ja varjeli metsiään. Julkaisussa: Inarilainen 18.

Kotta, Kimmo. 2014. Unipower Hannibal. Metsäautotraktori. Julkaisussa: Koneviesti 62: 7, s. 78.

Roiko-Jokela, Heikki. 2014. Murhijärven metsäkiista. Talouden ja tekniikan ehdot. Julkaisussa: Keskus ja periferia muuttuvassa maailmassa. Toim. Kari Alenius & Olavi K. Fält. Studia Historica Septentrionalia 70, s. 275–291.

Rytteri, Teijo. 2014. Puun energiakäytön yhteiskunnallinen ohjaus Suomessa. Julkaisussa: Metsätieteen aikakauskirja 3, s. 163–182. Suomen Metsätieteellisen Seura, Vantaa. <http://www.metla.fi/aikakauskirja/full/ff14/ff143163.pdf>

Pöysä, Jyrki. 2014. Raja-Karjalan kerrottu toiseus. Julkaisussa: Kotiseutu ja kansakunta: miten suomalaista historiaa on rakennettu. Historiallinen arkisto 142, s. 268–302.

Vuorisalo, Timo. 2014. Thorsten Renvall (1868–1927): Suomen retkeilyfaunan isä. Julkaisussa: Luonnon tutkija. Vanamo 2, s. 61–69.

Luttinen, Jaana. 2014. Perinteiset maaseutuelinkeinot autonomian ajalla: Metsien tila 1800-luvun keskivaiheilla. Julkaisussa: Viipurin läänin historia 5, Autonomisen Suomen rajamaa. Yrjö Kaukiainen, Risto Marjomaa ja Jouko Nurmiainen (toim.). 196–248.

Putkonen, Lauri. 2014. Puunjalostusteollisuus kaupungeissa. Julkaisussa: Suomen kaupunkirakentamisen historia 2. Henrik Lilius & Pekka Kärki (toim.), s. 412–415. Kirjokansi 34:2.

